

АНОТАЦІЯ

Досин В.І. Розвиток вищої фармацевтичної освіти в Україні (90-ті рр. ХХ–перша чверть ХХІ ст.). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. – Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, Міністерство освіти і науки України, Івано-Франківськ, 2026.

У дисертації здійснено комплексний історико-педагогічний аналіз розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні у 90-х рр. ХХ – першій чверті ХХІ ст. та обґрунтовано теоретико-методологічні засади її модернізації в умовах сучасних суспільних, освітніх і технологічних трансформацій. Установлено, що розвиток вищої фармацевтичної освіти в Україні мав системний, поетапний і детермінований характер та зумовлювався взаємодією суспільно-політичних, соціально-економічних, освітньо-інтеграційних, галузевих і технологічних чинників.

Дослідження здійснено на основі комплексного критеріального підходу, який охоплює правовий, історико-аналітичний і дидактичний критерії. *Правовий* критерій уможливив аналіз еволюції нормативно-правового забезпечення та стандартизації професійної підготовки фармацевтичних кадрів; *історико-аналітичний* – виявлення етапності розвитку, інституційних змін і трансформації організаційної структури фармацевтичної освіти; *дидактичний* – з'ясування змін у цілях, змісті, формах, методах і технологіях навчання. Застосування зазначених критеріїв дало змогу розкрити внутрішню логіку розвитку вищої фармацевтичної освіти як цілісного історико-педагогічного феномену.

У дисертації здійснено історіографічний аналіз проблеми та систематизовано джерельну базу дослідження розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні у визначених хронологічних межах. На основі опрацювання законодавчо-нормативних актів, дисертаційних і монографічних праць, наукових статей, навчально-методичних та науково-практичних матеріалів визначено ступінь наукової розробленості проблеми, окреслено основні напрями її дослідження та виявлено аспекти, що потребують подальшого історико-педагогічного осмислення.

Систематизація джерельного масиву за змістово-функціональним принципом забезпечила цілісне відтворення логіки становлення і модернізації вищої фармацевтичної освіти в Україні.

Уточнення базових понять досліджуваної проблеми на основі категоріально-змістового аналізу дало підстави розглядати *розвиток вищої фармацевтичної освіти в Україні* як історично зумовлений, цілісний, поетапний і багатофакторний процес якісних та структурно-функціональних змін у системі професійної підготовки фармацевтичних кадрів, який охоплює трансформацію її цілей, змісту, організаційних форм, методів, технологій, нормативно-правового забезпечення та інституційних засад відповідно до суспільних потреб, реформування системи охорони здоров'я, державної освітньої політики, євроінтеграційних орієнтирів і цифровізації та спрямований на формування компетентного, практико-орієнтованого, конкурентоспроможного фахівця, здатного до фармацевтичної опіки, професійної взаємодії та безперервного професійного розвитку.

Методологічну основу дослідження становить цілісна багаторівнева система підходів: на *філософському рівні* – аксіологічний та антропологічний; на *загальнонауковому* – системний, компетентнісний, міждисциплінарний, інноваційний і контекстний; на *конкретнонауковому* – історико-педагогічний, хронологічний, історіографічний і термінологічний. Застосування зазначених підходів забезпечило цілісний аналіз розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні у 90-х рр. ХХ – першій чверті ХХІ ст. – уможливило об'єктивне дослідження трансформації її цілей, змісту, форм і методів професійної підготовки майбутніх фармацевтів.

Визначено основні характеристики розвитку досліджуваного феномену: поетапність, наступність, системність, інтегративність, варіативність, відкритість до інновацій, компетентнісну спрямованість і практико-орієнтованість. На цій основі виокремлено три етапи розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні. Перший етап – становлення вищої фармацевтичної освіти в умовах державної незалежності України (1992–2003 рр.) – характеризується формуванням національних засад професійної підготовки фармацевтичних кадрів, розбудовою нормативно-правової

бази, інституціоналізацією фармацевтичної освіти та домінуванням знаннєво-репродуктивної парадигми. Другий етап – європейська інтеграція та розширення мережі фармацевтичних факультетів у медичних закладах вищої освіти (2003–2016 рр.) – позначений структурно-змістовою модернізацією, гармонізацією освітніх стандартів із європейськими вимогами, упровадженням кредитно-модульної системи, адаптацією освітніх програм до вимог ECTS і посиленням компетентнісної спрямованості професійної підготовки. Третій етап – стандартизація, цифровізація та інноваційна трансформація вищої фармацевтичної освіти (2016–2022 рр.) – відображає завершення переходу до сучасної компетентнісної моделі, поглиблення процесів стандартизації та цифровізації, упровадження стандартів спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація», єдиного державного кваліфікаційного іспиту та посилення механізмів забезпечення якості освіти.

Концептуальні засади розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні у 90-х рр. ХХ – першій чверті ХХІ ст. зумовлювали цілісний та поетапний характер змін її цільового, змістового й операційно-діяльнісного компонентів. Їх формування та розвиток відображали еволюцію цільових орієнтирів професійної підготовки майбутніх фармацевтів, оновлення змісту освіти відповідно до трансформацій фармацевтичної галузі та системи охорони здоров'я, а також модернізацію форм і методів освітньої діяльності в контексті компетентнісного, практикоорієнтованого та інноваційного підходів.

З'ясовано, що еволюція цільового компонента розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні відбувалася системно та поетапно. Якщо на початковому етапі стратегічні орієнтири були зосереджені на підготовці провізора технологічного профілю, здатного до виготовлення лікарських засобів, контролю їх якості, стандартизації, зберігання і відпуску відповідно до нормативних вимог, то в подальшому цілі професійної підготовки розширилися у напрямі формування комплексного професійного профілю фармацевта. У сучасних умовах цільовий компонент набув виразної пацієнторієнтованої спрямованості та реалізується в межах моделі міжпрофесійної взаємодії, у якій фармацевт постає активним учасником мультидисциплінарної команди, здатним до фармацевтичної опіки,

забезпечення раціональної фармакотерапії, професійної комунікації та безперервного професійного розвитку.

У результаті аналізу змістового компонента встановлено, що його трансформація упродовж досліджуваного періоду мала послідовний і концептуально зумовлений характер. Показано, що зміни еволюції змісту вищої фармацевтичної освіти України відбувалися під впливом освітніх реформ, європейських інтеграційних процесів, розвитку фармацевтичного ринку, оновлення нормативно-правової бази та зміни суспільного запиту на новий тип фармацевтичної діяльності. Еволюція змістового компонента здійснювалася у напрямі переходу від предметно орієнтованої, дисциплінарно-енциклопедичної моделі до компетентнісно інтегрованої системи, у межах якої навчальні плани, освітньо-професійні програми, практична підготовка та механізми оцінювання підпорядковувалися формуванню цілісної професійної готовності майбутнього фармацевта. Установлено, що сучасний зміст фармацевтичної освіти охоплює не лише фундаментальну природничо-наукову, хіміко-фармацевтичну й технологічну підготовку, а й клінічну, соціальну, комунікативну, управлінську та цифрову складові, а також закріплює цінності пацієнтоцентричності, безпеки фармакотерапії, професійної етики, соціальної відповідальності та безперервного професійного розвитку.

Охарактеризовано еволюцію операційно-діяльнісного компонента як послідовний перехід від теоретико-репродуктивної моделі до компетентнісно зорієнтованої, практико-орієнтованої та цифровізованої системи підготовки. Визначено, що на першому етапі у навчанні майбутніх фармацевтів домінували традиційні форми організації освітнього процесу – лекції, семінари, практичні та лабораторні заняття, виробнича практика, а основний акцент робився на засвоєнні фундаментальних знань і відпрацюванні алгоритмізованих професійних дій. На другому етапі відбувся перехід до діяльнісно інтегрованої моделі підготовки, що виявився у використанні проблемно-орієнтованого навчання, кейс-методу, ситуаційного аналізу, роботи в малих групах, мультимедійних засобів, електронних курсів, тестових платформ і елементів дистанційного навчання. На третьому етапі широкого поширення набули симуляційні технології, фармацевтичні та клінічні

кейси, тренінги з фармацевтичної опіки, інтегровані міждисциплінарні заняття, дистанційне та змішане навчання, цифрові платформи, автоматизоване тестування, онлайн-курси й віртуальні лабораторії. Практична підготовка набула системоутворювального значення як форма професійної інтеграції студента в реальне фармацевтичне середовище.

За результатами дослідження окреслено провідні тенденції розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні на сучасному етапі, серед яких визначальними є утвердження компетентнісної моделі професійної підготовки, посилення практико-орієнтованого характеру навчання, інституціоналізація систем забезпечення якості освіти, цифрова трансформація освітнього процесу, зростання ролі студентоцентрованості та індивідуалізації освітніх траєкторій, розширення варіативної складової освітніх програм, розвиток академічної мобільності та інтеграція формальної, неформальної й інформальної освіти.

Розроблено інформаційно-освітній ресурс «ФармОсвіта», який функціонує як інтегроване цифрове середовище науково-методичної підтримки фармацевтичної освіти. Його структура забезпечує систематизацію інформації, доступ до сучасних освітніх матеріалів, підтримку академічної комунікації та поширення інноваційних педагогічних практик. Використання ресурсу сприяє інтеграції освіти, науки і практики, підвищенню якості професійної підготовки та адаптації освітнього процесу до вимог цифровізації й європейських стандартів.

Результатом дисертаційного дослідження стало розроблення та впровадження в освітню практику закладів вищої освіти елективного курсу «Розвиток вищої фармацевтичної освіти в Україні: історія і сучасність» обсягом 3 кредити ЄКТС, який передбачає 12 годин лекцій, 18 годин практичних занять і 60 годин самостійної роботи. Курс адресований здобувачам вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей 011 Освітні педагогічні науки та 226 Фармація, промислова фармація. З метою підвищення зацікавленості здобувачів у вивченні курсу запропоновано різні форми організації навчальних занять: традиційні (вступна, аналітична, підсумкова лекції) та нетрадиційні (проблемна лекція, лекція-аналітичний огляд, лекція-візуалізація, лекція-прогнозування, аналітична лекція з

елементами моделювання), а також інноваційні форми практичної підготовки, зокрема аналітико-дискусійне заняття, семінар з елементами дослідницького аналізу, заняття-конструктор дослідження, хронологічну майстерню, воркшоп з аналізу освітніх програм, методичний хакатон, форсайт-сесію, педагогічну дизайн-сесію та освітню лабораторію. Зазначені форми в комплексі забезпечують реалізацію змістового та методичного компонентів вивчення розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні, інтегруючи історико-педагогічний аналіз із практико-орієнтованим навчанням, науково-дослідною діяльністю та конструюванням сучасних підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців.

Ключові слова: фармацевтична освіта, вища фармацевтична освіта, професійна підготовка фармацевтів, розвиток освіти, історико-педагогічний аналіз, етапи розвитку, цільовий компонент, змістовий компонент, операційно-діяльнісний компонент, компетентнісний підхід, цифровізація освіти, європейська інтеграція, «ФармОсвіта».

ABSTRACT

Dosin, V.I. The Development of Higher Pharmaceutical Education in Ukraine (1990s–first quarter of the 21st century). – Qualifying scientific thesis in manuscript form.

Doctoral dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the speciality 011 Educational and Pedagogical Sciences – Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Ivano-Frankivsk, 2026.

The dissertation conducts a comprehensive historical and pedagogical analysis of the development of higher pharmaceutical education in Ukraine in the 1990s–first quarter of the 21st century and substantiates the theoretical and methodological foundations for its modernisation in the context of contemporary social, educational, and technological transformations. It has been established that the development of higher pharmaceutical education in Ukraine was systematic, phased, and deterministic, driven by the interaction of socio-political, socio-economic, educational-integration, sectoral, and technological factors.

The study was conducted using a comprehensive, criteria-based approach that encompasses legal, historical-analytical, and didactic criteria. The legal criterion enabled an analysis of the evolution of the regulatory framework and standardization of professional training for pharmaceutical personnel; the historical-analytical criterion – to identify the stages of development, institutional changes, and the transformation of the organizational structure of pharmaceutical education; and the didactic criterion – to clarify changes in the goals, content, forms, methods, and technologies of teaching. The application of these criteria made it possible to reveal the internal logic of the development of higher pharmaceutical education as a holistic historical-pedagogical phenomenon.

The dissertation conducts a historiographical analysis of the issue and systematises the source base for studying the development of higher pharmaceutical education in Ukraine within the specified chronological framework. Based on an examination of legislative and regulatory acts, dissertations and monographs, scientific articles, and educational, methodological, and scientific-practical materials, the degree of scientific elaboration of the problem was determined, the main directions of its study were outlined, and aspects requiring further historical and pedagogical analysis were identified. The systematisation of the source base according to a content-functional principle ensured a comprehensive reconstruction of the logic of the formation and modernisation of higher pharmaceutical education in Ukraine.

A clarification of the basic concepts underlying the research problem, based on a categorical and content analysis, provided grounds for viewing the development of higher pharmaceutical education in Ukraine as a historically determined, coherent, phased, and multifactorial process of qualitative and structural-functional changes in the system of professional training for pharmaceutical personnel, encompassing the transformation of its goals, content, organizational forms, methods, technologies, regulatory framework, and institutional foundations in accordance with societal needs, the reform of the healthcare system, state educational policy, European integration guidelines, and digitalization, and aimed at developing competent, practice-oriented, competitive specialists capable of providing pharmaceutical care, engaging in professional collaboration, and pursuing continuous professional development.

The methodological basis of the study is a comprehensive, multi-level system of approaches: at the philosophical level, axiological and anthropological; at the general scientific level, systemic, competency-based, interdisciplinary, innovative, and contextual; at the specific scientific level, historical-pedagogical, chronological, historiographical, and terminological. The application of these approaches ensured a comprehensive analysis of the development of higher pharmaceutical education in Ukraine in the 1990s and the first quarter of the 21st century. It enabled an objective study of the transformation of its goals, content, forms, and methods of professional training for future pharmacists.

The key characteristics of the phenomenon under study have been identified: phased development, continuity, systematicity, integrativeness, variability, openness to innovation, competency-based orientation, and practical orientation. On this basis, three stages of development of higher pharmaceutical education in Ukraine have been identified. Based on this, three stages in the development of higher pharmaceutical education in Ukraine were distinguished. The first stage – the formation of higher pharmaceutical education under the conditions of Ukraine's state independence (1992–2003) – was characterized by the establishment of national foundations for the professional training of pharmaceutical personnel, the development of the regulatory and legal framework, the institutionalization of pharmaceutical education, and the dominance of the knowledge-reproductive paradigm. The second stage – European integration and the expansion of the network of pharmaceutical faculties in medical higher education institutions (2003–2016) – was marked by structural and content modernization, harmonization of educational standards with European requirements, the introduction of the credit-modular system, the adaptation of educational programs to ECTS requirements, and the strengthening of the competence-based orientation of professional training. The third stage – standardization, digitalization, and innovative transformation of higher pharmaceutical education (2016 – 2022) – reflected the completion of the transition to a modern competence-based model, the deepening of standardization and digitalization processes, the introduction of standards for specialty 226 «Pharmacy, Industrial Pharmacy», the Unified State Qualification Examination, and the strengthening of quality assurance mechanisms in education.

The conceptual foundations of the development of higher pharmaceutical education in Ukraine in the 1990s and the first quarter of the twenty-first century determined the integral and phased nature of changes in its target, content, and operational-activity components. Their formation and development reflected the evolution of the target orientations of the professional training of future pharmacists, the renewal of educational content in accordance with transformations in the pharmaceutical sector and the healthcare system, as well as the modernization of the forms and methods of educational activity in the context of competency-based, practice-oriented, and innovation-driven approaches.

It has been established that the evolution of the strategic component of higher pharmaceutical education in Ukraine took place systematically and in stages. While in the initial stage, strategic priorities focused on training pharmacists with a technical profile capable of manufacturing medicinal products, controlling their quality, standardising, storing, and dispensing them in accordance with regulatory requirements, the goals of professional training subsequently expanded to the formation of a comprehensive professional profile for pharmacists. In the current context, the educational objectives have taken on a distinct patient-centred orientation and are implemented within a model of interprofessional collaboration, in which the pharmacist acts as an active member of a multidisciplinary team, capable of providing pharmaceutical care, ensuring rational pharmacotherapy, professional communication, and continuous professional development.

The analysis of the content component showed that its transformation throughout the period under study was consistent and conceptually determined. It was demonstrated that changes in the content of professional training occurred under the influence of educational reforms, European integration processes, the development of the pharmaceutical market, the renewal of the regulatory framework, and the transformation of public demand for a new type of pharmaceutical practice.

The evolution of the content component involved a shift from a subject-oriented, disciplinary-encyclopedic model to a competency-based integrated system, within which curricula, educational and professional programs, practical training, and assessment mechanisms were subordinated to the development of comprehensive professional readiness for future pharmacists. It has been established that the modern content of

pharmaceutical education encompasses not only fundamental natural science, chemical-pharmaceutical, and technological training, but also clinical, social, communicative, managerial, and digital components, and reinforces the values of patient-centeredness, pharmacotherapy safety, professional ethics, social responsibility, and continuous professional development.

The evolution of the operational-activity component is characterised by a sequential transition from a theory-reproductive model to a competency- and practice-oriented, digitised training system. It was determined that in the first stage of training future pharmacists, traditional forms of organising the educational process-lectures, seminars, practical and laboratory classes, and industrial practice-dominated, with the main emphasis placed on mastering fundamental knowledge and practising algorithmic professional actions.

The second stage saw a transition to an activity-based integrated training model, which was reflected in the use of problem-based learning, the case method, situational analysis, small-group work, multimedia resources, e-courses, testing platforms, and elements of distance learning. In the third stage, simulation technologies, pharmaceutical and clinical case studies, pharmaceutical care training, integrated interdisciplinary classes, distance and blended learning, digital platforms, automated testing, online courses, and virtual laboratories became widely adopted. Practical training has taken on a systemic role as a form of professional integration of students into the real pharmaceutical environment.

Based on the study's findings, the leading trends in the development of higher pharmaceutical education in Ukraine at the present stage have been identified, among which the following are decisive: the establishment of a competency-based model of professional training, the strengthening of the practice-oriented nature of education, the institutionalization of education quality assurance systems, the digital transformation of the educational process, the growing role of student-centeredness and the individualization of educational trajectories, the expansion of the variable component of educational programs, the development of academic mobility, and the integration of formal, non-formal, and informal education.

The «PharmEducation» informational and educational resource has been developed to serve as an integrated digital environment for scientific and methodological support of pharmaceutical education. Its structure ensures the systematization of information, access to up-to-date educational materials, support for academic communication, and the dissemination of innovative teaching practices. The use of this resource promotes the integration of education, science, and practice, improves the quality of professional training, and adapts the educational process to the requirements of digitalization and European standards.

Based on the results of the dissertation research, an elective course titled «The Development of Higher Pharmaceutical Education in Ukraine: History and the Present» was developed and implemented in the educational process of higher education institutions. The course is worth 3 ECTS credits and includes 12 hours of lectures, 18 hours of practical sessions, and 60 hours of independent study. The course is intended for students pursuing the second (Master's) level of higher education in specialties 011 Educational, Pedagogical Sciences and 226 Pharmacy, Industrial Pharmacy.

To increase students' interest in the course, various formats for organizing classes have been proposed: traditional (introductory, analytical, and concluding lectures) and non-traditional (problem-based lectures, analytical review lectures, visualization lectures, forecasting lectures, and analytical lectures with modeling elements), as well as innovative forms of practical training, including analytical-discussion sessions, seminars with elements of research analysis, research design sessions, chronological workshops, educational program analysis workshops, methodological hackathons, foresight sessions, pedagogical design sessions, and educational laboratories. These forms, taken together, ensure the implementation of the content-related and methodological components of studying the development of higher pharmaceutical education in Ukraine, integrating historical and pedagogical analysis with practice-oriented learning, research activity, and the design of contemporary approaches to the professional training of future specialists.

Keywords: pharmaceutical education, higher pharmaceutical education, professional training of pharmacists, development of education, historical-pedagogical analysis, stages of development, goal component, content component, operational-activity component,

competency-based approach, digitalization of education, European integration, «PharmEducation».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Наукові праці, що опубліковані у наукових фахових виданнях України:

1. Прокопів Л., Єгорова І., Деренюк М., Досин В. Формування емоційного інтелекту в майбутніх фахівців різних галузей знань: диференційований підхід. *Молодь і ринок*. 2023. №3 (211). С.129–133.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.277564>

URL: <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/277564>

2. Досин В. Методи і форми організації у ЗВО України (90-ті роки ХХ – перша чверть ХХІ ст. *Педагогічний альманах*. 2024. №57 С.127–135

DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi57.599>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/issue/view/426>

3. Досин В. Дидактико-орієнтовані аспекти розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні (кінець ХХ – перша чверть ХХІ ст.). *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 8 (54). С. 355–364.

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8\(54\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-8(54))

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/27829/27792>

4. Досин В. Етапи розвитку вищої фармацевтичної освіти в Україні (кінець ХХ – перша чверть ХХІ ст.). *Гірська школа Українських Карпат*. 2025. №33. С.10–14.

DOI: [10.15330/msuc.2025.33.10-14](https://doi.org/10.15330/msuc.2025.33.10-14)

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/article/view/10076/9798>

5. Досин В., Ящишин З. Нормативно-правова база розвитку фармацевтичної освіти в Україні (1991–початок ХХІ ст.). *Педагогічний альманах*. 2025. №60. С. 149–157.

DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi60.690>

URL: <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/690>

Наукові праці, які додатково відображають результати дослідження:

1. Досин В. Організаційно-педагогічні засади фармацевтичної освіти в Канаді. *Соціономічні студії : збірник наукових праць молодих науковців* / за заг. ред. проф. Л. О. Данильчук. Полтава, 2024. Вип. 1. С. 36–41. URL: <https://surl.ln/phfpqy>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Досин В. Вища фармацевтична освіта у формуванні конкурентоспроможного фармацевтичного сектору України. *Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку* : зб. наук. праць за матер. IV міжнародної наук.-практ. конф. Полтава–Лубни, 20-21 лютого 2025 р.) / за ред. Л. О. Данильчук. Полтава : в-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. Том I. С. 131–135. URL: [ТОМ 1.pdf - Google Диск](#)

2. Досин В. Розвиток адаптивного навчання у фармацевтичній освіті як чинник формування професійної мобільності майбутніх фахівців. *Розвиток неперервної педагогічної освіти за умов воєнного стану в Україні та глобальних викликів* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. з нагоди 30-річчя кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, 13–14 листоп. 2025 р. Івано-Франківськ, 2025. С. 86–88. URL: https://kpibs.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/126/2026/01/zbirnyk-tez-konferentsii_2025.pdf

3. Досин В. Шляхи підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців у закладах фармацевтичної освіти в умовах цифровізації. *Соціономічні студії: збірник наукових праць за матеріалами I науково-практичної конференції здобувачів наукового ступеня доктора філософії (PhD)*, Полтава-Лубни, 6 листопада 2025 р. Полтава-Лубни, 2025. С. 48–51. URL: https://drive.google.com/file/d/1O4TYGs4tMRMRkyqbV26RLH337kQF-asg/view?usp=drive_link